

РЕШЕНИЕ

№ 267

гр. Благоевград, 12.04.2024 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

РАЙОНЕН СЪД – БЛАГОЕВГРАД, II ГРАЖДАНСКИ СЪСТАВ, в публично заседание на десети април през две хиляди двадесет и четвърта година в следния състав:

Председател: Атанас И.

при участието на секретаря Лилия Мл. Дренкарска
като разгледа докладваното от Атанас И. Гражданско дело № 20231210102883 по описа за 2023 година

и за да се произнесе, взе предвид следното:

Производството е образувано по искова молба от Н. И. Б., чрез адв. М. М., **против** „Кредисимо“ ЕАД, ЕИК 175330437 и „Ай тръст“ ЕООД, ЕИК 203508899.

Навежда се в молбата, че на 16.07.2019 г. ищеца Б. е сключил договор за паричен заем № 2060004 с първия ответник „Кредисимо“ ЕАД. Страните са се договорили за отпуснатия заем да бъде в размер на 3000,00 лева, видът на вноската е месечна, броят на погасителните вноски е 24, а размерът на месечния лихвен процент не е посочен. Навежда се, че в чл. 4 от процесния договор /както и в раздел III т. 12 от ОУ/ е уговорено, че страните се съгласяват в случай, че кредитополучателят е посочил, че ще предостави обезпечение по кредита, същият следва да предостави на кредитора банкова гаранция съгласно Общите условия или да сключи договор за поръчителство с одобрен от КРЕДИСИМО гарант - поръчител в срок 48 часа от подаване на заявлението за отпускане на кредит. В ал. 3 е посочено, че в случай, че кредитополучателя е заявил кредит без поръчител, срокът за разглеждане, съответно одобрение е в размер на 14 /четиринадесет/ дни. /а предложението за кредит съгласно СЕФ е валидно 10 дни/.

Твърди се, че на датата на сключване на договора между „Кредисимо“ ЕАД и Б., последния и втория ответник са сключили договор за предоставяне на поръчителство, по силата на който „АЙ ТРЪСТ“ ЕООД, с ЕИК: 203508899 /чийто капитал е собственост на „Кредисимо“ ЕАД/ е поело задълженията да сключи договор за поръчителство с „Кредисимо“ ЕАД по силата на който да отговаря пред „Кредисимо“ ЕАД солидарно с ПОТРЕБИТЕЛЯ за всички задължения на потребителя, възникнали по повод договор за потребителски кредит. Въз основа на сключения договор за предоставяне на поръчителство, Б. се е задължил да заплати на гарантиращото дружество сумата в размер на 3923,62 лв.

Възнаграждението за поръчителство се изплаща директно на „Кредисимо“ ЕАД като е разсрочено за изплащане, заедно с месечната вноска по договора за кредит, за което след сключване на договора, от кредиторът по договора за заем се изпраща обединен погасителен план, съгласно който общото задължение е в размер на 8241,70 лв.

Навежда се, че съгласно договора за поръчителство, Б. е следвало да предостави дължимите парични думи на „Кредисимо“ ЕАД, което пък от своя страна, съгласно договора, е упълномощено от „АЙ ТРЪСТ“ ЕООД да събира в тяхна полза сумите по процесния договор./Съгласно чл. 8 ал. 5 от Договор за поръчителство./

Твърди се, че между „Кредисимо“ ЕАД като заемодател и Б. като заемател, е възникнало правоотношение по повод предоставянето на паричен заем. Заемодателят е небанкова финансова институция по смисъла на чл. 3 от ЗКИ, като дружеството има правото да отпуска кредити със средства, които не са набрани чрез публично привличане на влогове или други възстановими средства. Ищецът е физическо лице, което при сключване на договора е действало именно като такова, като се прави довод, че страните имат качествата на потребител по смисъла на чл. 9, ал. 3 от ЗПК и на кредитор съгласно чл. 9, ал. 4 от ЗПК. Сключеният договор за паричен заем по своята правна характеристика и съдържание представлява такъв за потребителски кредит, поради което за неговата валидност и последици важат изискванията на специалния закон - ЗПК, ЗПФУР, а клаузите му са регулирани и от ЗЗП. Изхождайки от това, то следва, че с характеристики на потребителски договор е и Договорът за предоставяне на поръчителство, сключен между доверителя ми и втория ответник. Доколкото договорът за поръчителство е акцесорен на този за предоставяне на потребителски кредит, то действието на поръчителството е предпоставено от валидното съществуване на главното правоотношение. Предвид това, наличието на основание за предоставяне на поръчителство от страна на ответното дружество, е обусловено от валидността на договора за кредит или отделни негови клаузи, включително и чл. 4, поради тази причина следва да се разгледат съвместно и двете правоотношения, имайки и предвид обстоятелството, че кредиторът „Кредисимо“ ЕАД е едноличен собственик на капитала на „Ай Тръст“ ЕООД и в тази връзка кредиторът и поръчителят са свързани лица, което е видно от Търговски регистър към АВ.

Навежда се, че съгласно чл. 22 от ЗПК, когато не са спазени изискванията на чл. 10, ал. 1, чл. 11, ал. 1, т. 7- 12 и т. 20, чл. 12, ал. 1, т. 7- 9 от ЗПК, договорът за потребителски кредит е недействителен и липсата на всяко едно от тези императивни изисквания води до настъпването на тази недействителност. Същата има характер на изначална недействителност, защото последиците ѝ са възникнали при самото сключване на договора и когато той бъде обявен за недействителен, заемателят дължи връщане единствено на чистата стойност на кредита, но не и връщане на лихвата и другите разходи (арг. чл. 23 ЗПК).

Клаузата на чл. 4 ал. 1 от Договора за кредит възлага в тежест за заемателя да осигури едно измежду следните обезпечения: банкова гаранция в размер от сумата по процесния договор), или одобрено от заемодателя дружество - поръчител). Прочитът на съдържанието

на посочената клауза и съпоставянето ѝ с естеството на сключения договор за паричен заем, налага разбирането, че по своето същество тя представлява неотменимо изискване за получаване на кредитно финансиране и на практика не предоставя избор за потребителя, както дали да предостави обезпечение, така и какво да бъде то. Изискванията, които посочената клауза от договора възвежда за потребителя са на практика неосъществими за него, особено предвид обстоятелството, че последният търси паричен кредит в сравнително нисък размер. Предвид това, не само правно, но и житейски необосновано е да се счита, че потребителят ще разполага със съответна възможност да осигури банкова гаранция в размер от сумата по договора (за което съответната банкова институция ще изисква също заплащане) или поръчител или дружество, което да осигури поръчителство. Следва да се има предвид, че се касае за кредит от типа „бързи кредити“. „Кредисимо“ ЕАД е посочило, че при сключване на договора за поръчителство кредитът ще бъде разгледан по-бързо - до 48 часа, а в противен случай - 14 дни /а предложението съгласно СЕФ е валидно 10 дни/. Тоест, поставяйки изначално изисквания, за които е ясно, че са неизпълними от длъжника, то кредиторът цели да го „насочи“ към единствената форма на обезпечение, която длъжникът обективно би могъл да си позволи да предостави - обезпечение от одобрено от заемотателя „Кредисимо“ ЕАД дружество. Това дружество е именно втория ответник в настоящия процес - „Ай Тръст“ ЕООД който е и свързано лице с кредитора по договора за заем. Предвид това, то разходът за потребителя по договора за поръчителство с „Ай Тръст“ ЕООД е сигурен - от една страна предоставянето на поръчителство е необходимо условие да се усвои финансовия ресурс, а от друга - условията за другите две обезпечения (две физически лица - поръчители и банкова гаранция) са на практика невъзможни за осъществяване от длъжника.

Поддържа се, че същевременно кредиторът не включва възнаграждението по договора за поръчителство към ГПР, като стремежът му е по този начин да заобиколи и нормата на чл. 19, ал. 4 ЗПК. Съгласно чл. 22 ЗПК, вр. чл. 11, ал. 1, т. 10 ЗПК договорът за потребителски кредит е недействителен, ако в същия не е посочен годишен процент на разходите и общата сума, дължима от потребителя. Съгласно чл. 19, ал. 1 ЗПК годишният процент на разходите по кредита изразява общите разходи по кредита за потребителя, настоящи или бъдещи (лихви, други преки или косвени разходи, комисиони, възнаграждения от всякакъв вид, в т. ч. тези, дължими на посредниците за сключване на договора), изразени като годишен процент от общия размер на предоставения кредит. Съобразно § 1, т. 1 от ДР на ЗПК, „Общ разход по кредита за потребителя“ са всички разходи по кредита, включително лихви, комисиони, такси, възнаграждение за кредитни посредници и всички други видове разходи, пряко свързани с договора за потребителски кредит, които са известни на кредитора и които потребителят трябва да заплати, включително разходите за допълнителни услуги, свързани с договора за кредит, и по-специално застрахователните премии в случаите, когато сключването на договора за услуга е задължително условие за получаване на кредита, или в случаите, когато предоставянето на кредита е в резултат на прилагането на търговски клаузи и условия. Общият разход по кредита за потребителя не включва нотариалните такси“. Предвид изложеното, то е необходимо в ГГПР да бъдат описани всички разходи, които трябва да заплати длъжника, а не същият да бъде поставен в положение да тълкува клаузите на договора и да преценява кои суми точно ще дължи.

Навежда се, че от страна на търговеца е приложена заблуждаваща търговска

практика по смисъла на чл. 68д, ал.2, т. 4 ЗЗП, като в т. 9 от Приложение към договор е посочена обща сума, дължима от потребителя по кредита, без в нея да е включено възнаграждението, което ищецът се задължава да плати на поръчителя и стойността му не е прибавена при изчисляване на посочения ГПР. По този начин макар формално да се изпълнени изискваният на закона за съдържанието на договора за потребителски кредит, кредиторът е действал в противоречие с принципа на добросъвестността, като не е предоставил коректна информация относно общия размер на кредита на получателя. По този начин потребителят е бил лишен от възможността да разбере икономическите последици от сделката и да вземе информирано решение дали да сключи договора при тези условия. Едва след сключване на договора, потребителят е получил Обединен погасителен план в своя профил на онлайн платформата на търговеца /credissimo.bg/, съгласно който е начислено и допълнително възнаграждение за предоставяне на поръчителство, като общата сума вече е в размер на 8241,70 лв.

Твърди се, че от съдържанието на договора потребителят не може да се направи извод за това кои точно разходи се заплащат и по какъв начин е формиран ГПР. Нещо повече, предвид предпоставките, при които възниква задължението на потребителя да заплати възнаграждение за поръчителство, то същото е с характер на сигурен разход и следва да бъде включено изначално при формирането на ГПР, тъй като задължението става изискуемо изначално и не зависи от поведението на потребителя. Без значение дали същият! погаси или не погаси задължението си - то той дължи възнаграждение за потребител.

Поддържа се, че доколкото според съдържащите се в чл. 1 и чл. 3 от Раздел V от Общите условия за предоставяне на кредити, сключването на договора за потребителски кредит, влизането му в сила и предоставянето на заемната сума от кредитора на кредитополучателя е обусловено от одобряване на подаденото заявление, а предпоставка за одобряването му е предоставеното от ищцата обезпечение, което в случая се счита учредено със сключване на договора за поръчителство между кредитора и поръчителя „Ай тръст“ ЕООД, не може да се приема, че кредиторът не е знаел за сключения Договор за предоставяне на поръчителство. Посоченият от „Кредисимо“ АД поръчител „Ай Тръст“ ЕООД е финансова институция, вписана в Регистъра на финансовите институции по чл. 3, ал. 1 от ЗКИ при БНБ - с право да извършва гаранционни сделки като основна дейност. Установява се от данните от ТР към АВ, че едноличен собственик на дружеството поръчител „Ай Тръст“ ЕООД е кредиторът по договора за потребителски кредит „Кредисимо“ ЕАД. В Общите условия за предоставяне на кредити Раздел VI „Усвояване и погасяване на кредита“, чл. 6 и в чл. 4, т. 2 от сключения Договор за предоставяне на поръчителство с втория ответник „Ай тръст“ ООД е посочена една и съща банкова сметка за погасяване на кредита и за заплащане на възнаграждението на поръчителя, а с чл. 5 от Договора за предоставяне на поръчителство „Кредисимо“ ЕАД е овластен да получава плащане на възнаграждението по него. Очевидно е формиран бизнес модел за разделяне на приходите от кредита между две свързани юридически лица с цел да се заобиколи изискването на чл. 19, ал. 1 ЗПК в размера на годишния процент на разходите да се включат и тези разходи, към които те несъмнено се отнасят. В случая, акцентът се поставя не само върху факта, че в тежест на потребителя се възлага заплащането на допълнително възнаграждение за ползвания финансов ресурс, но и върху обстоятелството, че ако това обстоятелство му бе известно (чрез изначалното му включване в разходите по кредитите), то той би могъл да направи информиран избор дали да сключи договора. Следва да се посочи, че ако към ГПР се включи и възнаграждението за предоставяне на поръчител, то действителният ГПР би бил в размер на близо 226.96%, а ГЛП на близо 124.51%

Навежда се, че сумата по договор за възнаграждение е следвало да се включи към ГПР е и анализ на клаузите относно обезпечението на кредита. Сочи се, че изборът на поръчител не е доброволен. От формулировката става ясно, че потребителят, за да ускори разглеждане на заявлението си за кредит на парична сума, от която се нуждае, следва да

сключи „договор за предоставяне на поръчителство" с посочено от кредитора юридическо лице - поръчител. Прави се довод, че в конкретния случай договорът за поръчителство има за цел да обезщети кредитора за вредите от възможна фактическа неплатежоспособност на длъжника, което влиза в противоречие с предвиденото в чл. 16 ЗПК изискване към доставчика на финансова услуга да оцени сам платежоспособността на потребителя и да предложи цена за ползването на заетите средства, съответна на получените гаранции. Годишният процент на разходите е част е съществено съдържание на договора за потребителски кредит, въведено от законодателя с оглед необходимостта за потребителя да съществува яснота относно крайната цена на договора и икономическите последици от него, за да може да съпоставя отделните кредитни продукти и да направи своя информиран избор. След като в договора не е посочен ГПР при съобразяване на всички участващи при формирането му елементи, което води до неяснота за потребителя относно неговия размер, не може да се приеме, че е спазена нормата на чл. 11, ал. 1, т. Ю ЗПК.

Поддържа се, че самият Договор за предоставяне на поръчителство е изначално лишен от основание, тъй като по силата на посоченото правоотношение, в полза на потребителя не се предоставя услуга. Обезпечението е единствено и само в полза на кредитора „Кредисимо" ЕАД, за което цялото възнаграждение е поето от потребителя. Нещо повече - в случай, че поръчителят „Ай Тръст" ЕООД изпълни и погаси вземането на длъжника, то има право на регрес срещу него за пълната стойност на платеното (чл. 4 от договора за поръчителство). Следователно, срещу заплащането на възнаграждението по договора за поръчителство, доверителят ми не е получил каквато и да било услуга, просто задължението му от едното дружество ще бъде прехвърлено към другото, като и двете дружества са свързани. Нещо повече, в случай, че поръчителят заплати задължение на потребителя, то търговецът има право да претендира и допълнителни разноски, направено за заплащане.

Прави се довод, че с договора не просто не се предоставя услуга, а се влошава положението на потребителя. Съгласно чл. 2 ал. 4 Поръчителят ще остане задължен и след падежа на задължението на потребителя по договора за потребителски кредит независимо дали Кредисимо е предявил иск срещу потребителя и/или поръчителя в срок от 6 /шест/ месеца от падежа на задължението по кредита - потребителят следва да заплати възнаграждение, за което не просто няма да получи каквато и услуга, а и ще обезпечи евентуалното бездействие на „Кредисимо" ЕАД.

Твърди се, че собственик на капитала на поръчителя „Ай Тръст" ЕООД е заемодателят по договора за заем - „Кредисимо" ЕАД. Основен предмет на дейност на ответника „Ай Тръст" ЕООД са гаранционни сделки, каквато е и процесната. Следва да се посочи, че печалбата на „Ай Тръст" ЕООД от извършената от него търговска дейност като поръчител се разпределя в полза на едноличния собственик на капитала „Кредисимо" ЕАД. В случая търговецът - кредитор е обвързал по-слабата икономически страна с допълнително възнаграждение, което се дължи от момента на сключване на договора за заем, без значение дали заемателят е изправна страна по същия. Поради изложеното, клаузата на чл. 8, ал. 1 от Договора за предоставяне на поръчителство във вр. с чл. т. 1 от Раздел II от Приложение № 1 към Договора за предоставяне на поръчителство, установяваща задължение за заплащане на възнаграждение, не поражда права и задължения за страните, като договорът следва да се прогласи за нищожен поради накърняване на добрите нрави. На практика със сключване на договора за поръчителство се цели да се заобиколи разпоредбата на чл. 19, ал. 4 от ЗПК, като в договора за поръчителство се уговаря възнаграждение, което впоследствие ще бъде разпределено като печалба на „Кредисимо" ЕАД. С договора за поръчителство не се цели реално обезпечаване на договора за заем, сключен с „Кредисимо" ЕАД, доколкото, плащайки задължението на потребителя в полза на „Кредисимо" ЕАД, кредиторът плаща вземането си сам на себе си. Със сключването на договора за поръчителство се цели едно допълнително оскъпяване на договора за заем, допълнително възнаграждение за

заемодателя, което е уговорено по друго правоотношение, единствено с цел да се избегнат ограниченията на чл. 19, ал. 4 от ЗПК.

Навежда се, че договорът за предоставяне на поръчителство е нищожен поради накърняване на добрите нрави и защото сумата, която е уговорена като възнаграждение, е в размер на почти сумата по главница. Безспорно е, че така е нарушен принципа на добросъвестност и справедливост и са накърнени добрите нрави. С Решение № 165/02.12.2016 г. на ВКС по т. д. № 1777/2015 г., I т. о., ТК е разяснено, че добросъвестността, по принцип се свързва с общоприетите правила за нравственост на поведението при осъществяване на търговските практики, произтичащи от законите, обичая и морала, установен в даден етап от развитието на човешкото общество, което е формирало конкретните етични норми при изпълнение на задълженията и упражняване на правата на членовете на общност. В случая в разрез с нормите за добросъвестност на страните, търговецът, който е икономически по-силната страна в правоотношението, се е възползвал от своето правно положение, като е осигурил допълнително възнаграждение в своя полза, чрез осигуряване на поръчител срещу възнаграждение.

Прави се довод, че е налице правен интерес за ищеца от предявяване на настоящите кумулативно обективно съединени иски срещу ответните дружества на основание чл. 26 ал. 1 ЗЗД вр. чл. 22 от ЗПК, както и на иск с правно основание чл. 55 ал. 1 ЗЗД срещу втория ответник за платени при изначална липса на основание суми.

Прави искане пред съда, да се признае, че в отношенията между страните Н. И. Б. с ЕГН: ***** и „Кредисимо“ ЕАД с ЕИК: 175330437, сключеният между тях договор за Паричен заем № 2060004 е нищожен на основание чл. 26, ал. 1, предл. 1 от ЗЗД и поради това, че е сключен при неспазване на нормите чл. 22 от ЗПК.

Прави искане пред съда, да се признае, че в отношенията между страните Н. И. Б. с ЕГН: ***** и „АЙ ТРЪСТ“ ЕООД, с ЕИК: 203508899, е сключеният между тях договор за предоставяне на поръчителство към Паричен заем № 2060004, сключен с „Кредисимо“ ЕАД, е нищожен на основание чл. 26, ал. 1, предл. 3 от ЗЗД.

При евентуалност, се прави искане пред съда, да се прогласи за нищожна клаузата на чл. 4 ал. 1 от договор за Паричен заем № 2060004, сключен между страните Н. И. Б. с ЕГН: ***** и „Кредисимо“ ЕАД с ЕИК: 175330437, с която се задължава ищеца да сключи договор за поръчителство.

Прави искане пред съда да бъде осъден ответника „АЙ ТРЪСТ“ ЕООД, с ЕИК: 203508899, да заплати на ищеца сумата в размер на 50,00 лева, представляваща частичен иск от сумата 3 923.62 лв., както и претендира заплащане на сторените по делото разноски.

С протоколно определение от съдебно заседание, проведено на 10.04.2024 г., съдът е допуснал изменение на иска против „АЙ ТРЪСТ“ ЕООД, с ЕИК: 203508899, досежно размера, като е намален същия на 45,41 лева.

Ответникът „Кредисимо“ ЕАД, в срока за подаване на отговор на исковата молба, е подал такъв, в който оспорва иска.

Навежда се, че не се оспорва твърдението, че е сключен договор за потребителски кредит №60004 /16.07.2019 г., (договора за кредит) между ищецът, като кредитополучател, и „Кредисимо“ ЕАД (**Кредисимо**), като кредитодател, за сумата от 3000.00 лева, при лихвен

процент по кредита в размер (ГЛП) на 37,74 % и годишен процент на разходите (ГПР) в размер на 50,00%. Ответникът не оспорва твърдението на ищецът, че сумата от 3000,00 лева (главница по договора за кредит) е усвоена от него, като ищецът се е задължил да върне сумата по кредита на 24 месечни вноски, а всички плащания по договора за кредит е следвало да са общо 4 318,08 лева (сбор от 3000,00 лева главница и 1 318,08 лева договорна възнаградителна лихва). Навежда се, че кредитът е погасен предсрочно.

Ответникът оспорва твърдението, че за ищецът било задължително да сключи договор за предоставяне на поръчителство с другия ответник. Съгласно раздел III, чл. 12 от приложимите към договора за кредит Общи условия кредитополучателят **има право, но не и задължение да предостави обезпечение на кредита**. Видовете обезпечение, които „Кредисимо“ ЕАД като кредитодател приема са посочени в цитираната разпоредба и те са (1) банкова гаранция в 10 дневен срок от кандидатстването и (2) предоставяне на поръчител. Кредитоискателят може и да не предостави обезпечение, като в този случай „Кредисимо“ ЕАД ще разгледа заявлението му, ще направи оценка на кредитоспособността му и ще прецени дали да предостави кредит съгласно вътрешните си правила за оценка и управление на риска. Обезпечените и необезпечените кредити на Кредисимо не се отпускат по различен начин и не са два отделни кредитни продукта на „Кредисимо“ ЕАД, не са пряко свързани с размера на отпускания кредит и условията за погасяването му.

Поддържа се, че във връзка с горното следва да бъде разгледана и клаузата на чл. 4, ал. 1 от договора за кредит във връзка с чл. 4, ал. 3 от договора за кредит. Двете клаузи регламентират различни хипотези и избор от кредитоискателя при кандидатстване за кредит. Твърди се от ответника, че договорът за кредит предвижда изричната възможност (чл. 4, ал. 3 от договора за кредит) потребителят да си избере необезпечен кредит - т.е. потребителят има избор да реши дали иска обезпечен и необезпечен кредит. Няма задължително условие кредитът да е обезпечен. Не на последно място, дори и кредитоискателят да е заявил кредит с обезпечение „поръчител“, то той има правото, закрепено в раздел III, чл. 13 от приложимите към договора за кредит Общи условия, съгласно което преди подписване на договора за кредит първоначално заявените условия на кредита могат да бъдат едностранно промени от кредитоискателя в телефонен разговор, като в този случай първоначалното заявление за кредит се анулира и клиентът заявява желаните условия в телефонен разговор с „Кредисимо“ ЕАД. Прави се довод, че клиентът е имал право да се откаже от кандидатстването за кредит, обезпечен с поръчителство, което е още един аргумент в насока на твърдението, че предоставянето на поръчител не е задължително условие за отпускане на кредита.

Ответникът оспорва твърдението, че вземанията на Ай Тръст ЕООД е следвало да се включат в ГЛП и ГРП, съгласно чл. 19 от ЗПК. По съображения, подробно изложени по-горе, договорът за предоставяне на поръчителство, бидейки незадължителен, не попада в хипотезата на § 1, т. 1 от ДР на ЗПК, респективно разходът за него не се включва в ГЛП и ГПР и няма нарушение на чл. 19 от ЗПК.

На следващо място „Кредисимо“ ЕАД към датата на сключване на договора за кредит

и формирането на ГПР, не е имало информация относно размера на дължимото възнаграждение по договора за предоставяне на поръчителство. Договорът за предоставяне на поръчителство (в случай че бъде избран такъв), се сключва след сключването на Договора за кредит с „Кредисимо“ ЕАД. „Кредисимо“ ЕАД не знае и няма как да узнае предварително какво възнаграждение ще се уговори по бъдещ договор между кредитоискателя и поръчителя Ай Тръст, по който бъдещ договор „Кредисимо“ ЕАД не е страна. Възнаграждението на поръчителя „Ай Тръст“ ЕООД по бъдещия договор не е известно на кредитодателя към момента на сключването на договора за кредит от кредитоискателя, респективно не попада в хипотезата на § 1, т. 1 от ДР на ЗПК, за да е Общ разход по кредита за потребителя при изчислението на ГПР по чл. 19 от ЗПК.

Не се оспорва, че „Кредисимо“ ЕАД е едноличен собственик на капитала на „Ай Тръст“ ЕАД, въпреки това двете дружества са самостоятелни юридически лица, със собствен предмет на дейност, служители, информационни системи и правила на дейност. В този смисъл „Кредисимо“ ЕАД няма достъп до договора за предоставяне на поръчителство, съответно няма данни за размера на паричните задължения на кредитополучателя по същия.

Поддържа се, че договорът за предоставяне на поръчителство между ищеца и „Ай Тръст“ ЕООД е договор за поръчка по смисъла на чл. 280 и сл. от ЗЗД и уговореното по него възнаграждение не попада в обхвата на общи разходи по кредита. Вземанията за възнаграждение по договора за предоставяне на поръчителство възникват в полза на „Ай Тръст“ ЕООД, а не в полза на кредитодателя „Кредисимо“ ЕАД, като Кредисимо“ ЕАД не е страна по договора между ищеца и „Ай Тръст“ ЕООД. Прави се довод, че дори и да бъдат споделени доводите на насрещната страна за свързаност на двете дружества-ответници по производството и наличие на скрито обогатяване на ответника, то това не влече недействителност на договора за кредит и договора за предоставяне на поръчителство, а **единствено недействителност на клаузата в договора за предоставяне на поръчителство, съгласно която ищецът дължи възнаграждение на другия ответник „Ай Тръст“ ЕООД.** Навежда се, че това е така, тъй като сам по себе си договорът за поръчителство, по силата на който другият ответник „Ай Тръст“ ЕООД се е задължил по отношение на Кредисимо ЕАД да отговаря за задължението на ищеца по договор за потребителски кредит №№2606285 / 15.07.2022 г., **поражда за ищеца единствено права и поставя същия в по-благоприятно положение, отколкото би бил, ако същият не беше сключен.** Чрез договора за поръчителство е повишена кредитоспособността на ищеца и същият е получил кредит, който иначе не би му бил отпуснат. При изпълнение от страна , на поръчителя по отношение на ответника, ищецът ще дължи на поръчителя връщане на суми в еднакъв размер със сумите, които е следвало да плати на кредитодателя (главница и лихва), като задължението му няма да бъде увеличено с вземания, възникнали на основание, различно от договора за потребителски кредит.

Прави се изявление, че в този смисъл може да се приеме, **че единствено уговорката за заплащане на възнаграждение за услугите на „Ай Тръст“ ЕООД противоречи на закона и добрите нрави,** съответно само тя следва да бъде обявена за недействителна, без

това да доведе до нищожност на договора за кредит и договора за предоставяне на поръчителство.

Поддържа се, че дори да се приеме, че процесният договор за предоставяне на поръчителство по договор за потребителски кредит е нищожен, неговата евентуална недействителност на основанията, изложени в исковата молба би довела единствено до отпадане на задължението на кредитополучателя да заплати на поръчителя възнаграждение за предоставената услуга, но не и до недействителност на самия договор за потребителски кредит, нито на сключения във връзка със същия договор за поръчителство. Прави се довод, че в този смисъл вземането на ответника по договора за потребителски кредит е действително и предявените срещу ответника искове следва да бъдат отхвърлени.

Претендира сторените по делото разноски.

Ответникът „Ай тръст“ ЕООД, в срока за отговор на исковата молба, е подал такъв, в който оспорва исковите.

Навежда се, че не оспорва твърдението на ищеца, че между него, като кредитополучател и „Кредисимо“ ЕАД като кредитодател е сключен договор за потребителски кредит № 2060004 / 16.07.2019 г. По силата на договора за кредит в полза на ищеца е предоставено финансиране (главница) в размер на 3000,00 лв. при ГЛП от 37,74 % и ГПР от 50,00%. Ищецът се е задължил да върне главницата ведно с начислена договорна възнаградителна лихва от 1 318,08 лв. на 24 месечни погасителни вноски в срок до 20.07.2021 г. Между ответника и ищецът е сключен договор за предоставяне на поръчителство от 16.07.2019г., по силата на който „Ай Тръст“ ЕООД се е задължило да гарантира като поръчител вземането на „Кредисимо“ ЕАД по договор за потребителски кредит № 2060004 / 16.07.2019г. За предоставяне на тази услуга на ответника е дължимо възнаграждение в общ размер на 3 923,62 лева.

Навежда се, че заплащането на задължението е разсрочено на месечни вноски, като при предсрочно плащане от страна на кредитополучателя на част или цялата главница по договора за потребителски кредит, за клиента отпада задължението заплати възнаграждение към поръчителя за погасената главница. Също така размерът на месечната вноска за погасяване на дължимото възнаграждение намалява с намаляването на размерът на остатъчната главница. Това е така, тъй като възнаграждението за поръчителя покрива риска за доверителя ми от неизпълнение на потребителя - колкото по-голям е размерът на остатъчната главница, толкова по-голяма претенция за плащане може да отправи към „Ай Тръст“ ЕООД „Кредисимо“ ЕАД при неизпълнение от страна на кредитополучателя.

Твърди се от ответника, че задължението по договора за кредит е предсрочно погасено, поради което на ответника не е заплатено възнаграждение в пълния уговорен размер. Оспорва твърдението на ищеца, че в полза на ответника е заплатено възнаграждение в размер на 50,00 лева.

Поддържа се, че във връзка с предоставена от ответника услуга за поръчителство на договора за потребителски кредит, то „Кредисимо“ ЕАД предоставя потребителски кредити

при условия, които индивидуално се уговарят с кредитополучателя, част от тези условия е обезпечаването на договора. В раздел II „Одобряване и усвояване на кредита“, чл. 4, ал. 3 от договора за кредит изрично е вписано, че кредитополучателят има право да заяви кредит без обезпечение. Прави се довод, че **обезпечението, в това число предоставянето на поръчител в лицето на „Ай Тръст“ ЕООД е единствено възможност, но не и задължение за кредитополучателя.** Кредитополучателят има право да избере дали да кандидатства за обезпечен или необезпечен кредит, като и в двата случая искането му ще бъде прието за разглеждане и ще премине през процес на оценка и одобрение съгласно вътрешните правила на кредитодателя „Кредисимо“ ЕАД. Обезпечените и необезпечените кредити на „Кредисимо“ ЕАД не се отпускат по различен начин и не са два отделни кредитни продукта на „Кредисимо“ ЕАД, не са пряко свързани с размера на отпускания кредит и условията му за погасяване. Предвид изложеното се прави довод, че възнаграждението за поръчител **не следва да бъде включено в ГПР.** тъй като същото не отговаря на дефиницията на § 1 т. 1 от ДР на ЗПК, респективно на Член 3, б. „ж“ от Директива 2008/48/ЕО. Съгласно въпросната дефиниция, за да бъде включено едно парично задължение в ГПР, то трябва да има следните три характеристики: трябва да е (1) разход за кредитополучателя, който е (2) свързан с договора за кредит и е (3) известен на кредитора към датата на сключване на договора. В случай, че разходът представлява възнаграждение за допълнителна услуга, то той се включва в ГПР само когато „сключването на договора за услуга е задължително условие за получаване на кредита“.

Навежда се, че предоставянето на обезпечение, в това число и поръчител е изцяло доброволно и зависи от избора на конкретния клиент. В този смисъл сключването на този договор **не е задължително условие за получаване на кредита, като възнаграждението за поръчителя не следва да бъде включено в ГПР.** На следващо място § 1, т. 1 от ДР на ЗПК изисква разходите, пряко свързани с договора за кредит да са „известни на кредитора“ към сключване на договора за кредит, за да се считат общ разход по кредита за потребителя. Договорът за предоставяне на поръчителство (в случай че бъде избран такъв), се сключва след сключването на Договора за кредит с „Кредисимо“ ЕАД. „Кредисимо“ ЕАД не знае и няма как да узнае предварително какво възнаграждение ще се уговори по бъдещ договор между кредитоискателя и поръчителя Ай Тръст, по който бъдещ договор „Кредисимо“ ЕАД не е страна.

Навежда се, че възнаграждението на поръчителя „Ай Тръст“ ЕООД по бъдещия договор не е известно на кредитодателя към момента на сключването на договора за кредит от кредитоискателя, респективно не попада в хипотезата на § 1, т. 1 от ДР на ЗПК, за да е Общ разход по кредита за потребителя при изчислението на ГПР по чл. 19 от ЗПК.

Сочи се, че **наличието на свързаност между Кредисимо и Ай Тръст ЕООД само по себе си не води до нищожност на договора за предоставяне на поръчителство.** „Кредисимо“ ЕАД е едноличен собственик на капитала на „Ай Тръст“ ЕООД, което видно от публичния регистър ТРРЮЛНЦ. „Ай Тръст“ ЕООД, обаче, е отделно юридическо лице със собствена правосубектност, собствен лиценз от БНБ и различен предмет на дейност

(гаранционни сделки и придобиване на вземания по кредити и друга форма на финансиране (факторинг, форфетинг и други). Както е видно от интернет страницата на ответника <http://itrust.ba/T> дружеството предлага услугите си на неограничен брой лица, в това число предлага гарантирането на ипотечни и бизнес кредити, като клиентската му база не е ограничена до кредитополучателите по договори с „Кредисимо“ ЕАД. Като отделно юридическо лице ответника има собствено имущество и отделен персонал, счетоводство, деловодство, вътрешни правила на работа и всички организационни характеристики на едно предприятие, развиващо самостоятелна търговска дейност. Сочи се, че в договора за предоставяне на поръчителство е предоставена възможност на клиента да избере начин за заплащане на възнаграждението за поръчителя, като това може да стане по сметка на ответника или по сметка на „Кредисимо“ ЕАД заедно с плащането на месечните вноски, като този вариант е предпочитан от кредитополучателите, тъй като ги поставя във финансово по-благоприятна позиция - правят се разходи само за едно плащане (банкови такси и др.) В този случай „Кредисимо“ ЕАД единствено получава от името и за сметка на ответника плащането, същият не е титуляр на вземането и не се разпорежда със същото, което е изрично уговорено в договора за поръчителство (чл. 13, ал. 1 от същия).

Навежда се, че доколкото договорът за предоставяне на поръчителство е действителен, платените във връзка със същия суми са дължими и не подлежат на връщане по реда на чл. 55 ЗЗД.

Претендира сторените по делото разноски.

В съдебно заседание страните не се явяват и не представляват.

От процесуалните представители на същите са депозирани писмени становища, в които се правят искане за уважаване, съответно отхвърляне на предявените претенции.

Съдът, като съобрази събраните писмени доказателства, поотделно и в тяхната съвкупност, съгласно правилата на чл. 235, ал. 2 ГПК, намира за установено следното от фактическа страна:

Страните не спорят, че на 16.07.2019 г. ищеца Б. е сключил договор за паричен заем № 2060004 с първия ответник „Кредисимо“ ЕАД. Страните са се договорили за отпуснатия заем да бъде в размер на 3000,00 лева, видът на вноската е месечна, броят на погасителните вноски е 24, а размерът на месечния лихвен процент не е посочен. В чл. 4 от процесния договор /както и в раздел III т. 12 от ОУ/ е уговорено, че страните се съгласяват в случай, че кредитополучателят е посочил, че ще предостави обезпечение по кредита, същият следва да предостави на кредитора банкова гаранция съгласно Общите условия или да сключи договор за поръчителство с одобрен от КРЕДИСИМО гарант - поръчител в срок 48 часа от подаване на заявлението за отпускане на кредит. В ал. 3 е посочено, че в случай, че кредитополучателя е заявил кредит без поръчител, срокът за разглеждане, съответно одобрение е в размер на 14 /четиринадесет/ дни. /а предложението за кредит съгласно СЕФ е валидно 10 дни/.

По делото не е спорно, а това се установява и от писмените доказателства, че на

датата на сключване на договора между „Кредисимо“ ЕАД и ответника Б., последния и втория ответник са сключили договор за предоставяне на поръчителство, по силата на който „АЙ ТРЪСТ“ ЕООД, с ЕИК: 203508899 е поело задълженията да сключи договор за поръчителство с „Кредисимо“ ЕАД по силата на който да отговаря пред „Кредисимо“ ЕАД солидарно с ПОТРЕБИТЕЛЯ за всички задължения на потребителя, възникнали по повод договор за потребителски кредит. Въз основа на сключения договор за предоставяне на поръчителство, Б. се е задължил да заплати на гарантиращото дружество сумата в размер на 3923,62 лв. Възнаграждението за поръчителство се изплаща директно на „Кредисимо“ ЕАД като е разсрочено за изплащане, заедно с месечната вноска по договора за кредит, за което след сключване на договора, от кредиторът по договора за заем се изпраща обединен погасителен план, съгласно който общото задължение е в размер на 8241,70 лв.

Видно от приложение № 1 от договор за потребителски кредит № 2060004/ 16,07,2019 г., срока на кредита е 24 месеца, на 24 вноски, като размера на погасителната вноска е 179.92 лв., лихвен процент по кредита 37.74 %, годишен процент на разходите по кредита 50.00 %, като общ размер на всички плащания е 4318.08 лв..

Съгласно договора за поръчителство, Б. е следвало да предостави дължимите парични думи на „Кредисимо“ ЕАД, което пък от своя страна, съгласно договора, е упълномощено от „АЙ ТРЪСТ“ ЕООД да събира в тяхна полза сумите по процесния договор./Съгласно чл. 8 ал. 5 от Договор за поръчителство./

По делото не е спорно, че „Кредисимо“ ЕАД е небанкова финансова институция по смисъла на чл. 3 от ЗКИ, като дружеството има правото да отпуска кредити със средства, които не са набрани чрез публично привличане на влогове или други възстановими средства.

От справка в търговския регистър се установява, че кредиторът „Кредисимо“ ЕАД е едноличен собственик на капитала на „Ай Тръст“ ЕООД.

Съгласно чл. 4 ал. 1 от Договора за кредит, в тежест на заемателя е да осигури едно измежду следните обезпечения: банкова гаранция в размер от сумата по процесния договор), или одобрено от заемотателя дружество - поръчител).

По делото не се спори, че ищеца е погасил предсрочно задълженията си по процесните договори за кредит и договори за поръчителство, като е заплатил сума в общ размер на 3082,36 лева на ответното дружество „Кредисимо“ ЕАД.

В Общите условия на „Кредисимо“ ЕАД към Договор за потребителски кредит, представляващи неразделна част и приложими по отношение на всички договори за потребителски кредити, следователно относими и към настоящия казус, се посочват какъв е начина за сключване и отпускане на кредит по ДПК, правата и задълженията на всяка една от страните по договора за кредит, санкциите и кога настъпва предсрочната изискуемост, по какъв начин се връчва известието до кредитополучателя и реда и начина за изменение на Общите условия. Договорено е между страните, че за ползвания кредит кредитополучател дължи на кредитора годишна лихва, чийто процент е определен в индивидуалния договор.

Видно е от общите условия че кредитополучателят се задължава да върне на кредитора така предоставените парични средства, заедно с ДВЗ и дължимото възнаграждение при закупена допълнителна услуга, в размер и срок съгласно посоченото в договора и според погасителен план, неразделна част от ДПК.

От приетата по делото съдебно-счетоводна експертиза се установява, че действителният размер на ГПР по Договор за паричен заем № 2060004 от 16.07.2019г. с размер на главница 3 000лв., годишен лихвен процент 37,74%, със срок за погасяване 24 месеца и с включени към месечните вноски вноските по Договор за поръчителство в общ размер 3 923,62лв., изчислен по нормативно установената формула в Приложение № 1 към чл. 19, ал. 2 от ЗПК, е 226.9576 %. Установява се, че направените плащания от ищеца на обща стойност 3 082,36лв. - направена вноска еднократно на 25.07.2019 г. - дата преди първата падежна по Договор за предоставяне на потребителски кредит № 2060004/16.07.2019г. със страни „Кредисимо” ЕАД и Н. И. Б. - КРЕДИТОПОЛУЧАТЕЛ и по Договор за предоставяне на поръчителство от 16.07.2019 г. с поръчител „Ай Тръст” ЕООД и ПОТРЕБИТЕЛ Н. И. Б. са осчетоводени в счетоводството на „Кредисимо” ЕАД по следния начин: - за погасяване на целия размер главница - 3 000,00лв. на дата - 25.07.2019г.; - за погасяване на възнаградителна лихва за периода от дата на усвояване на кредита 16.07.2019г. до дата на плащане на вноската 25.07.2019г., пропорционалната част от първа вноска за лихвено плащане - 26,21лв.; - възнаграждение в полза на „Ай Тръст” ЕООД по Договор за предоставяне на поръчителство за периода от 20.12.2019 г. до 27.12.2019г. в размер на 45,41лв., представляваща пропорционална част от първата вноска за гаранция и останали неразпределени суми - 10,74лв.

Ценена съобразно разпоредбата на чл. 202 ГПК съдът изцяло дава вяра на съдебно-счетоводната експертиза, доколкото с нея е даден обоснован отговор на всички поставени по делото въпроси.

Всички останали приложени от страните писмени доказателствени средства съдържат информация относно факти и обстоятелства, които са ирелевантни за конкретния спор, поради което са неотносими и съда няма да ги обсъжда при формиране на правните изводи относно основателността на исковите претенции.

От правна страна, по допустимостта и основателността на предявените искове, съдът намира следното:

При така наведеното в обстоятелствената част и петитум на иска, въведени са няколко предмета на делото, при обективно евентуално съединяване на искове - по първия иск е правото да се иска прогласяване на нищожност на договор за кредит поради противоречие със закона, която правна квалификация е чл. 26, ал. 1, предл. 1 от ЗЗД, във връзка с чл. 22 от ЗПК във вр. с чл. 11, ал.1, т. 10 от ЗПК; по втория иск е правото да се иска прогласяване на нищожност на договор за поръчителство поради противоречие с добрите нрави, която правна квалификация е чл. 26, ал. 1, предл. 3 от ЗЗД; по третия иск е правото да се иска прогласяване на нищожност на клауза от договор за кредит поради противоречие със закона, която правна квалификация е чл. 26, ал. 1, предл. 1 от ЗЗД; по четвъртия иск е

спорното материално право да се иска връщане на вземане от трето лице, което го е получило при липса на основание, поради нищожност на договор за поръчителство поради противоречие на добрите нрави, която правна квалификация е чл. 55, ал. 1, предл. 1 от ЗЗД.

Предявените иски са допустими. Ищецът има правен интерес от предявяването им, тъй като ответника оспорва претенцията му, което обуславя спорност на вземането, няма постигната спогодба между страните, не са налице процесуални пречки за разглеждане спора по същество.

По иска за недействителност на договора за кредит и договора за поръчителство, съдът намира следното:

За да е налице нищожност на която и да е договорна клауза тя трябва да има толкова съществени пороци, че да ѝ пречат да породи правното си действие още към момента на сключването на договора.

Една от предпоставките за предявяване на възражение с правно основание чл. 26, ал. 1 от ЗЗД е наличието на правен интерес, който според съда за ищеца е налице, тъй като между страните съществува спор относно действителността на договор за предоставяне на потребителски кредит.

Даже при липса на въведено възражение, съдът е длъжен да констатира и отстрани всяко нарушение на императивни материалноправни норми, които регулират правния спор. В правовата държава е въведен принципа на законността (чл. 4 от КРБ), като разпоредбата на чл. 5 от ГПК сочи законността като основен принцип на гражданския процес и задължава съда при решаването на делата да осигури точното прилагане на закона. Общественият интерес от осигуряване на точното прилагане на императивните правни норми, които регулират правния спор, преодолява диспозитивното начало в процеса (чл. 6 от ГПК). Съдът следи служебно и при незаявено основание за нищожност на договора, когато: 1. Е нарушена норма, предвидена в закона в обществен интерес и не се изисква събиране на доказателства; 2. Е относимо до формата (външната страна на представения правопораждащ спорното право документ); 3. Е налице противоречие с добрите нрави (в този смисъл решение № 229/21.01.2013 г. по т. д. № 1050/2011 г. на II т. о. на ВКС; т. 3 от ТР № 1/15.06.2010 г. на ОСТК на ВКС и др.); 4. Е налице неравноправна клауза.

В настоящият случай съдът намира, че процесният договор за Паричен заем № 2060004, сключен между страните по делото, е недействителен на няколко основания.

Съгласно разпоредбата на чл. 22 от ЗПК, във вр. чл. 11, ал. 1, т. 10 от ЗПК договорът за потребителски кредит е недействителен, ако в същия не е посочен годишен процент на разходите и общата сума, дължима от потребителя.

При тълкуване обхвата на закрилата, предоставяна от закона с разпоредбата на чл. 22 от ЗПК, във вр. чл. 11, ал. 1, т. 10 от ЗПК следва да се съобрази и разпоредбата на § 2 от ДР на ЗПК, съгласно която този закон въвежда разпоредбите на Директива 2008/48/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 23 април 2008 г. относно договорите за потребителски кредити и за отмяна на Директива 87/102/ЕИО на Съвета. От изложеното

следва, че при съмнение в действителния смисъл на законовите разпоредби същите следва да бъдат тълкувани с оглед постигане целите на цитираната Директива 2008/48/ЕО.

Съгласно съображение 19 от Директивата, за да се даде възможност на потребителите да взимат своите решения при пълно знание за фактите, те следва да получават адекватна информация относно условията и стойността на кредита и относно техните задължения, преди да бъде сключен договорът за кредит, която те могат да вземат със себе си и да обмислят. С оглед осигуряване на възможно най-пълна прозрачност и сравнимост на предложенията за сключване на договор, тази информация следва да включва по-специално годишния процент на разходите, приложим за кредита и определян по еднакъв начин навсякъде в Общността.

В съображение 24 от същата директива пък е посочено, че е необходимо на потребителя да се предостави изчерпателна информация, преди да сключи договора за кредит, независимо от това, дали в маркетинга на кредита участва кредитен посредник, или не. Според съображение 31 от Директивата, за да се даде възможност на потребителя да познава своите права и задължения по договор за кредит, този договор следва да съдържа цялата необходима информация по ясен и кратък начин.

С оглед горесцитираните цели на Директивата следва да се приеме, че нарушение на чл. 11, ал. 1, т. 10 от ЗПК, водещо до недействителност по смисъла на чл. 22 от ЗПК ще е налице не само, когато в договора изобщо не е посочен ГПР, но и когато формално е налице такова посочване, но това е направено по начин, който не е достатъчно пълен, точен и ясен и не позволява на потребителя да разбере реалното значение на посочените цифрови величини, както и когато формално е налице такова посочване, но посочения в Договора размер на ГПР не съответства на действително прилагания между страните. И в трите хипотези е налице еднотипно нарушение на чл. 11, ал. 1, т. 10 ЗПК, доколкото потребителят се явява реално лишен от информация за действителния размер на приложимия ГПР, което право Директивата и ЗПК му признават и гарантират.

В конкретния случай не е посочен начина на определяне на ГПР, но е налице и спор дали посоченият в договора годишен процент на разходите в размер на 50.00 % отговаря на действително приложимия между страните ГПР.

Съгласно чл. 19, ал. 1 от ЗПК годишният процент на разходите по кредита изразява общите разходи по кредита за потребителя, настоящи или бъдещи (лихви, други преки или косвени разходи, комисиони, възнаграждения от всякакъв вид, в това число тези, дължими на посредниците за сключване на договора), изразени като годишен процент от общия размер на предоставения кредит. В чл. 19, ал. 3 от ЗПК е посочено, че при изчисляване на годишния процент на разходите по кредита не се включват разходите: които потребителят заплаща при неизпълнение на задълженията си по договора за потребителски кредит; различни от покупната цена на стоката или услугата, които потребителят дължи при покупка на стока или предоставяне на услуга, независимо дали плащането се извършва в брой или чрез кредит; за поддържане на сметка във връзка с договора за потребителски кредит, разходите за използване на платежен инструмент, позволяващ извършването на

плащания, свързани с усвояването или погасяването на кредита, както и други разходи, свързани с извършването на плащанията, ако откриването на сметката не е задължително и разходите, свързани със сметката, са посочени ясно и отделно в договора за кредит или в друг договор, сключен с потребителя.

В конкретния случай се установи от заключението на вещото лице по назначената експертиза, че при посочване на ГПР в размер на 50.00 % в договора, не са **включени разходите**, извършени от Кредитополучателя представляващи възнаграждения за поръчителство по договора за гаранция сключен с поръчителя „АЙ ТРЪСТ“ ЕООД, с ЕИК: 203508899. При включване на тези разходи, както установява вещото лице, то ГПР е в размер на 226,96 %.

Съгласно чл. 21, ал. 2 от ЗПК всяка клауза в договор за потребителски кредит с фиксиран лихвен процент, която определя обезщетение за кредитора, по-голямо от посоченото в чл. 32, ал. 4 е нищожна.

Съгласно чл. 26, ал. 4 от ЗЗД нищожността на отделни части не влече нищожност на договора, когато те са заместени по право от повелителните правила на закона или когато може да се предположи, че сделката би била сключена и без недействителните ѝ части. В случая не е налице нито една от тези две хипотези – нищожните клаузи на процесния договор относно определянето на процента ГПР да бъдат заместени по право от повелителни норми на закона или че договорът за потребителски кредит би бил сключен и ако в него не са включени обсъжданите клаузи, като се изходи и от характера на този договор, който е възмезден и включването на клаузи за ГПР по него е въведено като изрично изискване в чл. 11, ал. 1, т. 10 от ЗПК. Предвид на това в случая не е приложима разпоредбата на чл. 26, ал. 4 от ЗЗД и нищожността на посочените по-горе клаузи на процесния договор обуславя недействителността на целия договор. В случая следва да бъде взета предвид и разпоредбата на чл. 22 от ЗПК, която е приложима за процесното договорно правоотношение. Тази норма изрично посочва, че когато не са спазени изискванията на конкретни разпоредби от закона, то договорът за потребителски кредит е изцяло недействителен, като между изчерпателно изброените са и тази по чл. 11, ал. 1, т. 10 от ЗПК – за определяне на ГПР. Предвид на това и след като клаузата в процесния договор, като нищожна не поражда правно действие, то договора на основание чл. 22 от ЗПК във вр. с чл. 11, ал. 1, т. 10 във вр. с чл. 26, ал. 1, пр. 3 от ЗЗД се явява недействителен.

Възнаграждението в полза на поръчителя-гарант е разход, свързан с предмета на договора за паричен заем, доколкото касае обезпечение на вземанията по договора.

Съдът намира, че клаузата, въз основа на която е сключен процесният договор за предоставяне на гаранция е неравноправна, защото изискването за предоставяне на обезпечение, чрез поръчителство на одобрено от заемотателя дружество – поръчител, което предоставя гаранционни сделки, което с оглед установените данни за свързаност с кредитополучателя и обстоятелствата около избора на поръчителя в деня на сключване на договора за кредит, включване на възнаграждението в погасителния план по договора за

кредит и събиране на сумата от заемото (едноличен собственик на капитала на дружеството – поръчител) води до единствен извод, че с предвиждане на избор за сключване на възмездно поръчителство с одобрено от заемото дружество – поръчител - не се цели обезпечаване на договора, а оскъпяване на кредита с кумулиране на скрито възнаграждение под формата на възнаграждение за поръчител, свързан с кредитора.

Горното съставлява и неравноправно третиране на потребителите с оглед изпълнение на задължението по договора за заем в полза на тези, които са посочили, че ще обезпечат вземането с поръчителство на юридическо лице – поръчител, което освен това и следва да е одобрено от кредитодателя. Анализът на клаузите относно обезпечението на кредита не подкрепят извод за доброволност при избора на обезпечение, а от формулировката им става ясно, че потребителят, за да не заплаща разходи за неизпълнение на задължения по договора, следва да сключи договор за предоставяне на гаранция с посочено от кредитора юридическо лице - поръчител. Горейзложеното води и до извода, че в конкретния случай договорът за предоставяне на гаранция има за цел да обезщети кредитора за вредите от възможна фактическа неплатежоспособност на длъжника, което влиза в противоречие с предвиденото в чл. 16 ЗПК изискване към доставчика на финансова услуга да оцени сам платежоспособността на потребителя и да предложи цена за ползването на заетите средства, съответна на получените гаранции.

Въпреки, че всеки един от представените договори – този за паричен заем и този за предоставяне на гаранция, формално представляват самостоятелни договори, двата договора следва да се разглеждат като едно цяло. Тази обвързаност се установява от уговорката за неустойки от неизпълнение на договора, при възможност за сключване на договора за поръчителство в тридневен срок от сключване на договора за паричен заем, сключване на договор за гаранция на кредитополучателя с одобрено от кредитодателя юридическо лице – поръчител, сключването на договора за поръчителство в същия ден, в който е сключен договорът за кредит, както и с изричната уговорка за приоритетно изплащане на възнаграждението по поръчителството пред това по основното задължение по кредита, изрично посочено в чл. 3, ал. 3 от Договор за предоставяне на гаранция.

С оглед изложеното съдът намира, че разходът за възнаграждение на поръчителя за обезпечаване вземанията на „АЙ ТРЪСТ“ ЕООД, с ЕИК: 203508899 по процесния договор за потребителски кредит, отговаря на поставените от ЗПК изисквания, за да се включи в общия разход по кредита.

С оглед констатацията, че ако възнаграждението по договор за поръчителство се включи при изчисление на ГПР, то стойността нараства на над 50 %, то така уговореното възнаграждение има значението на скрита възнаградителна лихва, която не е включена в оскъпяването на ползваната сума и която води до нарушение на императивната разпоредба на чл. 19, ал. 4 ЗПК, а това от своя страна обуславя нищожност на уговорката за плащане на това възнаграждение (арг. чл. 19, ал. 5 ЗПК) и липса на основание за дължимост на това вземане. Поради изложеното съдът намира, че разходът за възнаграждение на гаранта за обезпечаване вземанията на „АЙ ТРЪСТ“ ЕООД, с ЕИК: 203508899 по процесния договор за

потребителски заем, отговаря на поставените от ЗПК изисквания, за да се включи в общия разход по кредита. Това възнаграждение представлява разход, който е пряко свързан с договора, известен на кредитора и следва същият да се включи при изчисляване формирането на ГПР. Умишленото невключване цели заобикаляне на чл. 19, ал. 4 ЗПК, което обуславя санкцията не по чл. 19, ал. 5 ЗПК, а по чл. 22, във връзка с чл. 11, ал. 1, т. 10 ЗПК, а именно недействителност на целия обезпечен договор, като последиците от недействителността на договора за потребителски кредит рефлексират и по отношение на договора за предоставяне на гаранция, поради естеството на правоотношенията, поради което доводите на ответника в обратен смисъл се явяват неоснователни.

С оглед всичко изложено е налице недействителност на договора за кредит и договора за гаранция.

Уважаването на двата иска за недействителност на договорите, обуславя липса на задължение на съда да се произнесе по евентуалния иск за недействителност на отделна клауза в договор.

При извод за недействителност (нищожност) на договора, съобразно чл. 23 от ЗПК потребителят дължи да върне само чистата стойност на кредита. Платеното от ищеца над чистата сума на кредита е платено при начална липса на основание. Следователно на основание чл. 55, ал. 1, предл. 1 от ЗЗД ответникът дължи връщане на това, което ищеца му е престира при такава начална липса на основание.

Уважаването на предявения иск с правно основание чл. 55, ал. 1, пр. 1 от ЗЗД предполага ищеца да докаже при условията на пълно и главно доказване сключването на договор за кредит, наличието на основания за нищожност, плащане на процесната сума. В тежест на ответника е да докаже, че процесната сума е платена на годно правно основание.

С оглед приетото по делото за безспорно, че ищеца е заплатил възнаграждението по договора за гаранция, който с оглед изхода от обуславящото възражение по-горе е нищожно правно основание, то искът по чл. 55, ал. 1, пр. 1 ЗЗД се явява изцяло основателен. Оттук съдът приема, че ответникът не е доказал наличие на валидно основание за получаване на сумата, а искът се явява изцяло основателен.

В случая според заключението по съдебно-счетоводната експертиза ищеца е заплатил по процесния договор за поръчителство сумата от 45,41 лева. Така разликата между платеното от ищеца и това което същата трябва да върне на ответника е 45,41 лева, каквато е претенцията на ищеца, поради което искът следва да се уважи в размера, в който е предявен.

На основание чл. 38, ал. 1, т. 2, вр. чл. 36, ал. 2 ЗАДв на процесуалния представител на ищеца – адв. Д. М., следва да се определи възнаграждение за осъществената правна услуга. Съобразявайки, че делото не се отличава с фактическата сложност, а с по-висока от обичайната правна сложност, съобразявайки извършените процесуални действия от процесуалния представител – изготвяне на искова молба и писмено становище по делото, без явяване на същото, съдът намира, че следва да се заплати възнаграждение в размер на 300 лв. с ДДС за всеки иск. Това е така, тъй като при присъждането на възнаграждение за

оказана безплатна адвокатска помощ и съдействие в полза на адвокат, регистриран по ЗДДС, определеното възнаграждение следва да включва ДДС.

По изложените съображения и на основание чл. 235 ГПК, районният съд

РЕШИ:

ПРОГЛАСЯВА за нищожен, поради противоречие със закона, договор за Паричен заем № 2060004/ 16.07.2019 г., сключен между Н. И. Б. с ЕГН: ***** в качеството на Кредитополучател и „Кредисимо“ ЕАД с ЕИК: 175330437, в качеството му на Кредитодател.

ПРОГЛАСЯВА за нищожен, поради противоречие със закона, договор за предоставяне на поръчителство от 16.07.2019 г., сключен между Н. И. Б. с ЕГН: ***** в качеството на потребител и „АЙ ТРЪСТ“ ЕООД, с ЕИК: 203508899, в качеството му на поръчител.

ОСЪЖДА „АЙ ТРЪСТ“ ЕООД, с ЕИК: 203508899, **да заплати** на Н. И. Б. с ЕГН: ***** , сумата в размер на 45,41 лева, представляваща недължимо платена.

ОСЪЖДА „АЙ ТРЪСТ“ ЕООД, с ЕИК: 203508899 **да заплати на** Н. И. Б. с ЕГН: ***** , сумата в размер на 150.00 лв., представляваща държавна такса по исковете.

ОСЪЖДА „АЙ ТРЪСТ“ ЕООД, с ЕИК: 203508899, да заплати на адвокат Д. М. М., сумата в размер на 300.00 (триста лева) лв. с ДДС, представляваща разноски за адвокат по установителния иск – на основание чл. 38, ал. 1, т. 2, вр. чл. 36, ал. 2 ЗАДв..

ОСЪЖДА „АЙ ТРЪСТ“ ЕООД, с ЕИК: 203508899, да заплати на адвокат Д. М. М., сумата в размер на 300.00 (триста лева) лв. с ДДС, представляваща разноски за адвокат по осъдителния иск – на основание чл. 38, ал. 1, т. 2, вр. чл. 36, ал. 2 ЗАДв..

ОСЪЖДА „Кредисимо“ ЕАД с ЕИК: 175330437, да заплати на адвокат Д. М. М., сумата в размер на 300.00 (триста лева) лв. с ДДС, представляваща разноски за адвокат по установителния иск – на основание чл. 38, ал. 1, т. 2, вр. чл. 36, ал. 2 ЗАДв..

ОСЪЖДА „Кредисимо“ ЕАД с ЕИК: 175330437, да заплати на адвокат Д. М. М., сумата в размер на 300.00 (триста лева) лв. с ДДС, представляваща разноски за адвокат по евентуалния установителен иск – на основание чл. 38, ал. 1, т. 2, вр. чл. 36, ал. 2 ЗАДв..

ОСЪЖДА „Кредисимо“ ЕАД с ЕИК: 175330437 **да заплати на** Н. И. Б. с ЕГН: ***** , сумата в размер на 50.00 лв., представляваща държавна такса по иска.

ОСЪЖДА „АЙ ТРЪСТ“ ЕООД, с ЕИК: 203508899 и **Кредисимо“ ЕАД** с ЕИК: 175330437 **да заплатят на** Н. И. Б. с ЕГН: ***** , сумата в размер на 450.00 лв., представляваща възнаграждение за вещо лице.

Решението подлежи на обжалване пред Окръжен съд - Благоевград в двуседмичен срок от съобщаването на страните.

Съдия при Районен съд – Благоевград: _____